„ЗАСТАВА“ излази редовно: средом, петком, недељом, на целом табаку, а уторником на по табака.

ЦЕНА ЈЕ ОВА
за Аустро-Угарску:
на целу годину . . . . . 14 ф. — н.
на по године . . . . . 7 ф. — н.
на четврт године . . . . . 3 ф. 50 н.
на 1 месец . . . . . 1 ф. 20 н.
За Србију
(у сребру.)
на годину 35 дин. на пола године 17½ дин.
на четврт године 9 динара.

ЗАСТАВА.

ОГЛАСИ рачунају се по 6 новч. од сваке врсте оваких ситних слова, а за жиг се плаћа по 30 новч. сваки пут.

ДОПИСИ шаљу се уредништву, а предплата и огласи администрацији „ЗАСТАВЕ“ у Нови Сад у дунавској улици.
РУКОПИСИ не враћају се натраг.

Поједини бројеви стају 10 новч.

БРОЈ 106. У НОВОМЕ САДУ У УТОРАК 17. (29.) ЈУЛА 1879. ГОДИНА XIV.

Знаменити избор у Далмацији.

I.

Бранковићима, црним издајницима, одметницима и сличнијема напада и грди „Народни Лист“ Србе обровачке и кистањске, за то што они неудјелише своје гласове његовом предложнику др. Клајићу, него противнику му др. Иванићу. Неуљудно нападање неће ни за длаку помутити наше ладнокрвности као ни лудо наговарање, да тобоже народ уложи своје протесте чисто несмислене. Ми дакако неможемо једнаким зајмом повратити, пошто смо из нашега ријечника искључили ријечи што најлакше лете на језик и на перо људима „Н. Листа“, али за то имамо бољег и чистијег оружја, имамо разлога и доказа, којима можемо сигурно ступити на јавно поље, на срамоту бијелих нападача и на усвијест заведених занешењака.*)

Кад станемо посматрати напосе сами ток овога избора, или у опће развитак скорашњих политичних догађаја и одношаја наших, свестан човек морати ће признати да издаје и одметништва није било од стране Срба обровачких и кистањских, да дакле о издајии одметништву неможе бити говора. Да видимо. У самом почетку изборног покрета угледнији Срби казали су да др. Клајић ни пошто не нада се њиховом поверењу што су потврдили и избрани бирачи, изјавивши да ће само ономе своје гласове дати, који њихова начела и тежње заступао буде као што су их дали др. Иванићу, који је све то у свој програм усвојио. Народни средишни одбор па и сам др. Клајић био је о свему извештен. Срби су дакле обровачки и кистањски вршили право законом зајамчено, вршили су га одважно и отворено свему свијету на видику, не бојећи се хитрог застрашивања и недајући се завести лукавијем досеткама. Је ли ту издајства било? Да су Срби своју вјеру задали, да ће гласати за др. Клајића, да су вјеру задали па њом окренули, ил од страха или за мито, и ми би их издајицама прозвали. Али они тога не учинише, него још из првог почетка своју намеру отворено исказаше и осташе јој вјерни до задњег часа, те по томе издајства није било нити о издајству говора може бити.

Сада се наравно истиче важно питање зашто да Срби нијесу хтјели даровати својих гласова и свога повјерења народном кандидату др. Клајићу. Но узрок је лако погодити кад се позовемо на основане жалбе Срба далматинских особито против органа народне странке. За првог бирања др. Клајића у истом котару, Срби обровачки изјавили су му писмено своје жалбе, нашто им је др. Клајић такођер писмено обећао да ће настојати вазда да у „Н. Л.“ ништа не дође што би српско племе увриједити могло. (Види Клајићево писмо у „Н. Л.“ 22. травња год. 1874. бр. 32.) Још онда изјава народног првака није задовољила многијем Србима који су против његова избора агитирали, за то што он у реченој изјави каже да никакве власти у „Нар. Л.“ нема и да његов подпис као власника није ништа друго него формалност. Међу тим орган народне странке ћерао је свој посао, ширећи небратске тежње Михов. Павлиновића, нападајући српски народ у часу његове витешке невоље, веселећи се успјеху политике пагубне по српство и славенсто, позивају најпослије Србе да се селе. Безобзирни овај поступак морао је увриједити и најладнокрвнијег Србина. Све је ово тачно забиљежено и у „Застави“ обелодањено било. „Н. Л.“ на мјесто да се оправда, стао је грдити „Заставу“ и њезине дописнике а на основане тужбе ни ријечице да одговори. Најпосљедни чланак у „Застави,“ изиђе баш из кршне Буковице, где је др. Клајић послије неколико мјесеца повјерења имао тражити у ком се отворено позивао „Н. Л.“ нека своје чланке опозове или нека докаже да нијесу имали онога смисла кога су им приписивали заставини дописници те их тако у лаж уђера. На то ни ријечи одговора, као да се смрзло перо било уреднику, који је послије неког времена летио у Бенковац, Кистање и Обровац да проповједа слогу између Срба и Хрвата, као да је нестало онога првака, који је послије повјерења ишао просити. Ови догађаји најбоље су расвјетлили страшно противоријечије, које се у споменутој изјави др. Клајића находи, те су Срби закључити морали, да баш народни првак нема никаква уплива у органу народне странке, да првенства дакле није достојан, те мора пасти; или да он има уплива у уредништву, али да га није хтјео употребити на обрану српског племена и по томе да му они свога повјерења не могу даровати.

Нека се не помисли да су ови сукоби привидне нарави или да су неумјесни; на против они су велике и одлучујуће важности. Народна странка, када се у Далмацији подигла, развила је заставу слободе и братске узајамности, под коју су се окупили и Срби и Хрвати као браћа, које једнака судбине чека. Примљено је у начелу и сједињење Троједне краљевине, али не у сврху искључивог хрвацког господства, не у сврху прећераних и небратских хрвацких тежња, него као средство ослобођења од туђинштине и јака помоћ народном напретку колико хрвацком толико српском. У томе почеше се крадимице увлачити прећеране хрвацке тежње, док им не даде најјаснијег и најотворенијег израза Миховио Павлиновић. Народни људи мјесто да раздор у самом зачетку затару, стадоше попуштати пред Павлиновићем, изговарајући се његовим заслугама за народну ствар, док му најпосле не пустише у руке народни орган и штампарију. Дан данас дошли смо до тога да је и речени орган и народна странка, изузимајући неколико свијесних и независних родољуба, усвојила подпуна начела Миховила Павлиновића, те су данас сви конци, који том странком крећу у његовијем рукама. Куда шибају те тежње нека вам кажу чланци, „Н. Л.“, нека вам кажу „Хрватски Разговори“, нека вам каже најпосле програм средишњег народног одбора. Једна се поређи неда, да су тежње исте опасне опстанку народности српске и да су поузданo сретство против свега што је српско и славенско. Несмислено је дакле тражити да Срби такове тежње својим гласовима одобравају и подпомажу, да љубе ону руку, која им заушницу даје. Нема по томе ни одметништва на страни Срба обровачких и кистањских, пошто је стара народна застава давно у кут бачена и око ње се паучина савила, а под нову нијесу обвезани ступати, нити смије ко иоле свијести српске има.

На ову стару заставу Срби су се позивали, позивали су се на злогу и узајамност, позивали су се на правицу. У то име пречасни архимандрит Ковачевић пружао је руку измирења члану средишњег одбора и уреднику „Н. Листа“ Бианкини-у, — који га ваљда зато у свом листу неуљудно и безобзирно стаде нападати — питајући да се изборни котар у питању уступи Србину, да тако и Срби на царевинском вијећу заступани буду, што они прама броју и прама жртвама за народну ствар, изискивати могу. Ова и сличне понуде биле су одбијене. На тај начин средишњи одбор остао је вијеран новим шовинистичкијем начелима, која смо у кратко напоменили, а која је и неки дан „Н. Л“. у бр. 54 точно изразио казајући да „допуштајући сваком да се зове како му драго са државоправног и народног гледишта у Далмацији несмеђе бити него једна сама, а то хрвацка народност“. Шта допуштају дакле Хрвати браћи Србима? Допуштају им, што им нико на бијелом свијету забранити не може, — да се зову како им драго, на потврду мудре ријечи нашег Томазеа: nella graria dell ingiusto appare l' ingiustizia in piu chiaro lume, come nel dono dell avaro appare l' avarizia. Понављамо да је овом приликом одбор остао досљедан искључивим и безобзирним хрвацким назорима, неупуштајући сијела заступнику, који се истијех строго држао неби и о ком није сигуран да би слијепо подписао његов програм; али отуда несљедује дужност по Србе да се споменутијем назорима подложе, нити сљедује да ико има права прозивати их издајицама зато што не примају програма по своју народност убитачног.

На све преговоре са српске стране било у погледу наших одношаја или источног питања, „Н. Л“. одговара громовитом бесједом: државоправно право! Знаменити изговор као што је знаменит и избор, те ћемо зато бити слободни да још коју речемо у другом чланку.

*) Жалост „Нар. Листа“ може се разумети и ако се неда оправдати, али неда се ни разумијети ни оправдати напрасити гнев врљичког начелника Србина Јосе Кулишића, који ја кроз „Н. Л.“ прогласио да је искључење др. Клајића црно неоправдиво издајство проти којему сва Далмација имала би просвједовати“ слободни смо упитати г. начелника као ко подиже своје просвједе? Знаде ли г. начелник да сличне грђе нијесу у обичају међу изображенијем свијетом баш кад не би и законом забрањене биле?

Гг. стубовима „Народног Листа“

у Задру.

У „Гласу Црногорца“ бр. 25. од 7. јула налазимо ову изјаву Срба которана:

Ријечи у уводном чланку Вашег листа бр. 53. управљене на Србе Буковчане што нијесу Вашег предложеника бирали за царевинско вијеће, огорчиле су сваку српску душу, изазвале негодовање у срцу свакога Србина, па и сваког свјесног и поштеног народњака Хрвата.

Ми, њихова браћа по имену, мислима и политичком начелу, не можемо иначе, но да против тијех израза свечано протестујемо и да се с њима као икада у злу и добру здружимо, те да заједнички изађемо на поприште, да бранимо наше поштење, наше начело, наш опстанак свјесно и племенито, а никада лудо и простачки.

Господо око „Народног листа“! Како год Ви мислили, у Далмацији има Срба. Они су вазда чували, па и данас чувају своје поштење, бранили и бране свој живот, чували и чувају целокупност свог земљишта, политичку независност и слободу своју. Ви с вашим гласилом устадосте и цјелокупност им земљишта окрнусте, независност им озлиједисте, слободу увриједисте, те није чудо ако они данас устају против Вас, да извојште на темељу опстојећих закона права која сте им неправдом одузели.

Господо „Народног Листа!“ Ваша прећераност довела је Србе Буковчане да Вашег предложеника не приме, као што нећемо ни ми, ако се не промијените, него ћемо као и они дружити се с онима, код којих налазимо све оно што нам Ви на жалост одузимате. Хрватска занешеност заслијепила Вас је, те неможете гледати Србе у Далмацији; хрватска прећераност оглушила вас је те неможете слушати српско име и српско слово; хрватска тврдокорност занијемила Вас је, те не можете проповједати слогу и љубав међу једноплеменом браћом; на концу велика хрватштина срце вам је и душу присвојила, да већ мјеста не налазе српска Вам браћа под једним шљеменом.

Господо „Народног Листа!“ Спомените се оног златног времена, када се у Далмацији будила народна свијест, када се извојевала већина у сабору нит хрвацка нит српска, но чисто народна. Је ли тада ваше данашње прећераности било? Хрвати и Срби узајамно су се поштовали, љубав указивали, у опасности брацку руку пружали једни другима. Тада сте Србе признавали, данас су за вас сви помрли. Тада нијесте могли без њих ништа започети а још мање свршити. А данас? Ето Срби Буковчани дадоше вам примјера, а таквих још ће бити, устрајете ли у навици. Ваша несталност према Србима показала је да Вас је онда водила она изрека: „О Турчине за невољу куме“ дакле неискрена суђут, небрацка љубав.

Господо „Народног Листа!“ Ваше је гласило одавна странпутице окренуло. Просвјед српских и хрвацких ђака градачког и бечког свеучилишта још није у заборав пао, а сваки се дан можемо увјерити, да не брани једно чисто народно начело, но себичне користи, личне назоре, па је вријеме дошло да сам себи очита свједоцбу сиромаштва, изгубивши своју перјаницу при задњим изборима, у којима Вам Срби Буковчани показаше, да Срб још живи, да је јунак.

Господо „Народног Листа!“ Уводни тај ваш чланак увриједио је све Србе и размрсио чвор, који нас је с вама везао. Што сте одавна мислили, а из ваше себичне користи мучали, то сте данас јавно изрекли и обећајете да ће те још рећи. Врло паметно и похвално! Одавна смо ми то жељели, да лицемјерство на страну баците и да нам јавно кажете, да нам о глави радите, што смо до данас тек сумњали и пред очима имали народну изреку: Брат брата до јаме води али га у њу не баци. То ваше ријешење врло нас је обрадовало, јер ћемо с Вама бити на чисто. Ви прећерани Хрвати; а ми Срби увјек браћа умјерених Хрвата у Далмацији, одазвати ћемо се Вашим нападајима, не по Вашем калупу, но сасвим бестраствено и мирно, као што смо у добар час започели, па нека нас свијет суди.

Господо „Народног Листа!“ Одобривши пошљедњи чин браће наше Буковчана, овим Вас позорне чинимо, да докле год Вашем гласилу други облик и правац не дате, докле год на кормилу народне странке у Далмацији не буду стојали људи значајни, братољубиви, љубитељи слоге и јединства, бранитељи далматинских Срба и Хрвата, с вама нећемо дијелити ни зло ни добро, но свак за себе, те ко боље може, да му бог поможе. За свако зло, које с овог опјепљења случајно буде, вас ћемо кривцима назвати, јер сте нас ви до овога довели и повода нам дали, да у нами крв прекипи и да до ове скрајности дођемо, које смо се одавна чували као живе ватре.

Господо „Народног Листа!“ Чекамо Вас на бијегу без пушке и без оштра мача, но с оружјем истине, да видите, да Срб још живи и да је јунак.

Котор, 3. јулија 1879.

Срби которани.

Жељезничка конвенција са Србијом.

„Н. сл. Преса“ доноси жељезничку конвенцију са Србијом, која се има за сад сматрати као преливинаран уговор, јер ваља још да је потврде легислативе и круна. Саопштавамо овде ту конвенцију у главном:

Чл. 1. Извршујући одредбе, што се садрже у берлинској конвенцији од 8. јула (26. јуна), 1878, и по којима ваља да се споје жељезнице обеју земаља преко Земуна-Београда за три године дана, сложиле су се обе уговарајуће странке, да се то спојење овако учини. То спојење међу тим неће сметати, да се касније у обостраном интересу не изведу и друга жељезничка спојења.

Чл. 2. На туђе цел кр. уг. влада до краја године 1881 дати градити жељезницу, која ће се преко Земуна спојити са српском жељезницом.

На против обвезује се кнежевско-српска влада, да ће такођер до краја године 1881 на ту линију доградити прикључну пругу, која ће почети од Београда на угарско-српској граници, па ће водити кроз моравску долину преко Алексинца у Ниш и која ће се делити на разгранке, од којих ће један разгранак допирати до српско-бугарске границе према Белови, у правцу према Цариграду, а други до српске границе према Солуну, па ће се ту на згодном месту скопчати са линијом Солун-Митровица.

Грађење поменуте пруге почеће се од Београда, па ће се мало по мало у означеном правцу продужити, али ће се линија, што води до Ниша, прва предати обрту.

Чл. 3. Обе владе обвезују се, да ће шест месеца после извршене ратификације ове конвенције отпочети грађење линија, означених у 2 чланку па ће их до одређеног рока довршити.

Чл. 4. Обе владе обвезују се, да ће ради спојења линија, означених у чл. 2., саградити мост преко Саве код Београда.

Чл. 5. Мост, што ће стојати преко Саве и што ће спајати обостране жељезнице, а имаће се саградити између вароши Београда и острвима, што се налази горе на реци, — подвићиће се на оном месту и оним начином, како ће то одредити засебна стручњачка комисија, коју ће изаслати угарска и српска влада.

Чл. 6. Трошкове око градње моста преко Саве, као и трошкове за регулисање реке и за заштиту обале, који се радови признају за неопходно нужне ради осигурања моста, — сносиће на једнако угарска и српска влада, и пашће евентуално концесионарима на терет.

Чл. 7. Мост преко Саве не сме, без нарочите дозволе једне уговарајуће странке, друга страна ни у мирно ни у ратно време употребити за транспорт војске или на друге какве ратне цели, нити се сме утврдити нити разорити.

Чл. 8. Што се тиче жељезничке службе на граници и царинског поступка, углављено је:

а.) Предаја и пријем тренова обавиће се на станици београдској.

б.) Прикључне пруге утаначиће међу собом уговор, који ће се поднети обема владама на потврду.

в.) Царинска (ћумручка) станица постојаће за Угарску у Земуну, а за Србију у Београду.

Чл. 9. Што се тиче возидбене цене и јавних данака, као и начина и времена отправништва, то се на целој прузи жељезничкој, што ће се саградити, неће правити никаква разлика између поданика уговарајућих држава.

На име, с робом, коју ће једна од обеју држава увозити, или ради тога да остане у земљи или да се кроз њу пронесе, поступаће се у свима одношајима исто тако, као и с робом, која се из те земље извози или у њој остаје.

Даље ће се на тим жељезницама, што се тиче обрта и права и обвезе жељезница напрема публици, увести наредбе, које ће се потпуно слагати са сличним наредбама на аустро-угарским жељезница (осим локалних линија).

Чл. 10. Жељезнице, о којима је реч, саградиће се по истоветним прописима; нарочито ће

1. Шине, као и на суседним жељезницама, узети у ширину 1.436 метара (или 4 стопе и 8½ палаца по енглеској мери);

2. Сав ће се материјал, што је више могуће, тако удесити, да се без икакве сметње може предазити с једне линије на другу и у једној и у другој држави.

Чл. 11. Уговарајуће странке постараће се, да дотичне управе у обема земљама за транспорт особа и робе између важнијих станица у Аустро-

Угарској с једне и у Србији и балканским земљама с друге стране, уведу директне експедиције или директне тарифе, у колико то зажеле обе уговарајуће стране.

Чл. 12. По што је циљ обема, у чл. 2. наведеним пругама, не само да се спојење жељезницом између аустро-угарске монархије и Србије уведе, него и да се створи индиректно спојење кнежевине Србије са јевропским континентом, то ће обе владе заједнички утврдити обрт влакова и постарати се, да влакови, што носе особе и робу, а обављају на тим линијама транзитан обрт, — што већма дођу у непосредну свезу с суседним угарским жељезницама.

Што се тиче броја пролазећих особних влакова, то се углављује, да бар два влака преко дана имају возити у сваком правцу ради ношења поште и путника, и да бар један од тих влакова мора у сваком правцу имати најмању брзину од 45 километара на сахат, рачунећи ту и стајање на станицама.

Чл. 13. Уговарајуће странке обвезују се, да ће обрт на жељезницама у својим областима осигурати против сваке препреке и сметње.

Чл. 14. С тога ће се прописи о дезинфекцији транспорта, што постоје у Аустро-Угарској, а тако исто и друге мере, што служе за предохрану од заразних болести, увести у Србији, у колико се тиче међународног саобраћаја.

Чл. 16. Обе уговарајуће стране обећавају једно другом да на станицама, што се створе на области друге стране услед ове конвенције, неће ни звања ни посла давати таквим особама, које су правилно осуђене ради простог злочина или преступа, ради кријумчарења или тешког прекршаја жељезничких прописа.

Чл. 17. Што се тиче детаља у погледу царинске ревизије и отправ утничког пртљага, као и формалитета при уважању и извважању робе, то обе владе обећавају узајмице, да ће линије, означене у чл. 2., у интересу обрта допустити сваку олакшицу, која се буде слагала са законима дотичних држава.

Уговарајуће стране стараће се, да на својим областима колико је могуће олакшају жељезнички обрт, што ће допустити, да транспорти на спојним тачкама прикључних линија могу прећи с једне линије на другу.

Чл. 18. Угарске и српске поштанске и брзојавне управе обавестиће се о мерама, што ће се издати ради правилног обављења службе на жељезничкој линији, о којој је реч. Али је већ сад углављено, да поштанске и брзојавне уредбе и на то односне мере буду у складу с потребама правилног жељезничког обрта.

Чл. 0ва конвенција поднеће се дотичним законодавним телима, и ступиће одмах у живот, чим се у року од..... у Бечу измењају ратификације.

Месне вести.

— Један пријатељ пише нам, како је пре неки дан био у овдашњој варошкој болници, па се тужи на поступање болничког лечника спрећу својих пацијената. Дописник наш био је при отпуштању из болнице двојице болесника, једног из Црне Горе а другог из Деспотова Сентивана. обојице Срба, те се, вели, том приликом уверио, да нису лажни они гласови, што се по вароши разносе о истом лечнику. Тај човек или не зна, или неће да говори српски, тек неће друкче да говори, до ли мађарски, нити прима исказе на другом ком језику, до ли мађарском, а осим тога биће, да није надахнут ни особитом вољом спрећу Срба, те са својим пацијентима поступа тако, као да исти нису људи и као да не зна за лечничку дужност, која је по превасходству хуманитарна. У след те жалбе ми смо се на компетентном месту распитали и уверили се, да наш дописник има пуно право. Надлежна власт зна за све неподобштине тога човека, а има у руци званичних пријава против њега, па ипак не чини ништа. — За што? — Та и лечнику ваља да има лека.

* * Овде у нас од пролећа ове год. зарађаше неке прилике и неприлике већег замашаја, које могу бити до послетка злокобне за народно економно стање Срба новосађана. Срби овдашњи сташе продавати својевољно куће своје на великом сокаку безобзирце туђину. Србин П продаде красну кућу своју Јеврејину Е., а Србин Д. још лепшу Јевреји В. Сад се опет проносе гласови, да се продаје и трећа понајлепша кућа и понајвећа на пијаци од старине српска и опет намериште се два Јеврејина да је купе. Кад би Србин ма одкуд у Нови Сад дошао, свак се чисто поносио, где би разабрао, да је готово сав велики сокак новосадски, све кућа до куће, српска, имање и наслеђе Срба староседиоца новосађана.... Ако је већ коме по вољи до продаје, а оно би ваљало да гледа да му кућа не пређе бар у туђинске руке — исто тако овдашњи а и са стране Србљи богаташи добро би учинили да код свог богатства и новца непусте, да куће српске новосадске продајом прелазе у несрпске руке, иначе можемо још дочекати, да и у Новом Саду као на жалост оно у В. Бечкереку и још већма у Темишвару најглавније улице и пијаце исто онако се пој е в р е ј и ш у.

Нови Сад 16. јула. На радост овдашње и околне публике можемо јавити, е има изгледа, да ћемо опет добити п о м е с н у п л о в и д б у међу нашом вароши и околином. Приватан паровозни подузетник послао је преко ововарошког магистрата министарству молбу ради дозволе таковс пловидбе и у једно замолио магистрат, да препоручи његову молбу. Магистрат је то учинио и онома дне спровео молбу министарству, а у једно јавио подузетнику, нек он од своје стране на дотичном месту пожури што скорије решење своје молбе, како би што пре, а на сваки начин пре виноградске бербе могао отпочети пловидбу, јер то је доба, кад се таково подузеће најбоље исплаћује.

У бечким „Нем. нов." читамо у једном допису из С а р а ј е в а између осталог и ово: „Лист „Босанска коресподенција", што је овде излазио, није престао за то зар, што није могао опстати, него ту је испод губера одиграна врло чудновата игра. По бечким новинама изилазили су дописи из Сарајева, који су прилике у областима, што се имају још посести, приказивали у по све другој светлости но што се званично хтело. Из Беча су за то бацили одговорност на једног од издавача „Бос. кор." на г. Ренера. Новинар, који тако самостално пише, не може, рекло се, никако издавати званичан лист. Но „Бос. кор." није добијао никакву субвенцију од земаљске владе, беше то просто приватно подузеће и кад се с вишег места рекло да г. Ренер мора из уредништва иступити, издавачи су се сложили, те лист са свим обуставили. „Босанска кореспонденција" престала је дакле просто због тога притиска, а не због иних прилика." Ми се томе ни мало не чудимо, шта више, чудимо се, да је „Бос. кор." као самосталан лист и толико могао угледати бела дана у Босни, кад се зна, да је „Застава" већ одавна за Босну и Херцеговину забрањена, док су међу тим „Обзорима" и подобним широм врата отворена, ма да их тамо нико не уме а и неће да чита.

** Сутра (уторак) држаће, као што већ у листу овом наговестисмо, г. Е. Ш т а ј н а к е р, члан управе тргов. занат. коморе и уредник „Занатских повина" из Будим-Пеште — јавно предавање о овогодишњем П. земаљ. угар. конгресу занатлијском и смеру истога, у овдашњој дворани срп. народ. позоришта. Г. Штајнакер предаваће немачки а г. проф. А. С а н д и ћ по том српски. Предавање ово, као што смо напред извештени, заинтересоваће како занатлије наше, тако исто и сваког пријатеља напредка занатског и занатлија — с тога се надамо, да ће публика млогобројно походити то важно предавање, које ће почети у 6 сати пред вече а улазак је сваком бесплатан.

НОВИЈЕ.

— Као што „П. Л." јавља, 12. о. м. стигао је из Цариграда у Брод Х у с е ј и н паша, који је одређен, да с Аустро-огарским ђенералштапским официрима испита модалитете евонтуалног уласка Аустро-угарске војске у новопарски санџак. Сутра дан отишао је Хусејин у Сарајево, и отуд ће право на Лим.

— „Пол. кор." јавља: У северној Албанији догодио се 8. о. м. к р в а в с у к о б м е ђ у м у с л о м а н и м а и Ф а н д е з и м а због тога, што је неки мусломан убио ни крива ни дужна босанског ускока. 10. јула опљачкају Фандези село Сајицу, те с тога мораде се црква у Ђакову затворити. Неки део свештенства умакло. Јављено је било, да ће скорим ударити Малисори на Фандезе. Порта је ради угушења немира послала нужне наредбе косовском валији, Назиф-паши, и монастирском гувернеру, Муктар-паши. Овај последњи послао је поверенике, да распитају о тим догађајима и да спрече даље немире.

— Старој „Преси" бечкој јављају из Сретца да је министарство предложило кнезу, да се прогласи о п с а д н о с т а њ е по окрузима, где су се мусломани бунили.

— „Пол. кор" јавила је 12 јула, да се султан решио, да отпусти Кередина пашу, по што није вољан, да усвоји његов програм владавине, а 14 ист. јавља, да је велико-везирска криза решена, по што је с у л т а н у с в о ј и о к е р е д и н о в п р о г р а м. Мисли се, да ће назорце бити великих промена у кабинету.

— Иста јавља из Цариграда, да је банкару Фремију наложено, да зготови п л а н з а р е ф о р м у н о в ц а на основу латинске новчане конвенције, тако да би се рђава врста новца мало по мало укинула.

— Из Цариграда се јавља за некакав н е п о в о љ а н случај са бродом француског п о с л а н с т в а. Брод, на ком је био и сам посланик Фурње, притера матица обали баш под двор чераганск, где је султан Мурат интернират. Дворска стража, не чекајући ни на какав знак, бацала се камењем и пуцала на брод. Султан се извинио код Фурњера, и тако је та ствар легла.

— „Пол. кор". јавља из Атине, да договори међу краљем и вођама опозиције нису ни до чега довели. Министарство захтева или да оно буде отпуштено или комора распуштена, но о том захтеву није још ништа решено. Краљ позвао Комундура, да владу настави по досадашњем начину. Због замршног политичког стања у Грчкој ове године неће ићи краљева породица на летовање на Крф.

— О п о л и т и ч к о м с т а њ у у Р у м у н и ј и ништа се не јавља, до то, да се министар финансије Стурца вратио из Берлина, не успевши ништа у погледу јеврејског питања и откупа румунских железници, од пре струзбергових, од стране државе. Што се тиче самог јеврејског питања, вели се, да влада спрема таково решење истог које ће имати сигурну већину у комори.

— „П. Л". јавља, да Кедивова влада спрема, о к р у ж н и ц у н а ђ е н. к о н с у л е великих сила у Александрији, у којој ће им разложити своје становиште у феуманском питању. Кедив иште, да његов заступник у Цариграду опет добије место и глас у турском министарском већу.

ТЕЛЕГРАМ „ЗАСТАВИ".

ТРСТ 15. јула. Слажући се потпуно с уводним чланком „Заставе" број 103., изјављујемо поверење свесним Србима буковачким, презрење „Народном Листу" и његовим присташама.

Срби тршћански.

(Стечајеви.) У т р о ј е д н о ј к р а ј е в и н и Место у ч и т е љ а и црквеног певца у В л а ш к о ј К а п е л и у крижевачкој поджупанији са стечајем до 3. августа. Плата 350 фор. стан у нарави, 12 хватова дрва за огрев за школу и учитеља, врт од 364 кваор. хват. и 28 фор. за обављање дужности црквеног певца, Молбенице с исправама школском одбору у Влаш. Капели, последња пошта Св. Иван Жабно. — Место у ч и т е љ а и црк. певца у Б о л д а н у у копривничкој поджупанији с платом од 500 ф. и слободним станом, 60 ф. годишње у име дрварине за школу и учитеља, 25 фор. год. у име писарничког паушала, врт од 1/4 и оранице 2 јутра. Стечај је до 3. авг. код школског одбора у Болфану, посл. пош. Лудберг. — Место у ч и т е љ а и црквеног певца у К у ћ а н ц и м а у поджуп. осечкој. Плата 350 ф. стан у нарави, врт, 6 хв. дрва за огреј и 8 рали ливаде. Стечај до 27. јула преко кр. школског надзорништа осечког код школ. одб. у Кућанцима п. п. Доњи Михољац. — Место у ч и т е љ а и црквеног певца у К а п е л н и у осечкој поджупанији с платом 350 ф. станом у нарави, вртом, 6 хв. дрва за огрев и 25 ф. за појање. Молбенице преко кр. шк. надзорништва осечког до 27. јула шк. одбору у Капелни п. п. Доњи Михољац. — Место у ч и т е љ а у Д о п с и н у у осечкој поджупанији с платом од 350 фор. станом у нарави, вртом и 4 хв. дрва за огрев. Рок молбама до 27. јула преко кр. шк. надзорништва осечког шк. одбору у Допсин п. п. Чепин. — Место учитеља и црквеног певца у П о г а н о в ц и м а у осечкој поджупанији с платом 350 ф. станом у нарави, вртом и дрвима за огрев колико устреба. Молбенице преко кр. шк. надзорн. до 27. јула месном шк. одбору у Погановцима п. п. Б зовац. — Место учитеља и црквеног певца у Б р а ч е в ц и м а у подж. ђаковачкој. Плата 350 фор. у готовом, стан у нарави, врт и 6 хв. дрва за огрев. Стечај преко кр шк. надзорништва осечког до 27. јула код школ. одбора у Брачевцима. — Место учитеља и црквеног певца у М а ј а р у у ђаковачкој подж Годишња плата ф. 212·5, стан у нарави, врт, 6 хвати дрва за огрев, 25 мерова жита и 25 мерора кукуруза. Молбенице преко осечког кр, шк. надзорн. до 27. јула месном школ. одбору у Мај ру посл. пош. Ђаково. — Место у ч и т е љ а и црквеног певца у П а у ч ј у у ђаковачкој подж. Плата је у готовом новцу 350 ф станарина фор. 53·5, врт и 6 хв. дрва за огрев. Молбе преко осечког кр. школ. надзор. до 27. јула школ. одбору у Паучју, п. п. Ђаково. — Место у ч и т е љ а и црквеног певца у О р а х о в и ц и у ђаковач ој поджупанији с платом од 420 ф. станом у нарави, вртом и 10 хв. дрва за огрев. Молбе преко кр. шк. надзорн. осечког до 27. јула шк. одбору у Ораховици. — Место у ч и т е љ а и црквеног певца у Л и с и ч а н и м а у вировитичкој поджуп. Плата 350 фор. стан у нарави, врт и 8 хв. дрва за огрев. Молбе путем кр. шк. надз. осечког до 27. јула шк. одбору у Лисичинама п. п. Вочин. — Место п о д у ч и т е љ а и црк. певца у Вочину с платом од 360 ф. станом у нарави вртом и 10 хв. дрва за огрев. Стечај до 27. јула. Молбе преко кр. шк. надз, осечког шк. одбору у Вочину. — Почетком шк. год. 1879/80 поделиће се на кр. м у ш к о ј п р е п а р а н д и ј и з а г р е б а ч к о ј в и ш е с т и п е н д и ј а по 200 и 150 фор. Стечај до 3. авг. а право на њих имају сви припадници Хватске и Славоније без разлике вероисповести. Осим обичних услова од стечајника иште се, да је навршио 15 година живота. Молбе преко дотичне школске управе кр. хрв. слав. дал. зем. влади оделу за богоштовље и наставу у Загребу. — На н а у т и ч к о ј ш к о л и у Б а к р у поделиће се почетком идуће школске године 2 потпоре по 150 ф. а 3 по 100 ф. годишње. Право на њих имају младићи из хрватско-угарског приморја. Стечај до 3. авг. Молбе преко управе наутичке школе у Бакру кр. зем. влади оделу за богоштовље и наставу у Загребу. — Из И р и г а нам накнадно јављају, да стечај на тамошње учитељско место траје до 10. августа по рим. и да првенство имају учитељи, који нотно певање и појање знају.

Курс бечке берзе 16. (28.) јула.

5% металица	66.00
5% народног зајма	68.—
Аустријска златна рента	78.40
Угарска златна рента	93.05
Државни зајам од 1860 г.	126.25
Акције банчине	820.—
кредитне акције	269.25
Лондон	115.75
Сребро	100.54
Ц кр. дукати	5.48
Наполеондори	9.21
Немачке марке	56.80

РЕД ПЛОВ. ПАРОБРОДСКЕ

од 3 маја 1879 до даље наредбе.

Од **Новог Сада** у **ЗЕМУН** сваки дан у 1/2 5 сата после подне, осим ч е т в р т к а.

Од **Новог Сада** у **ОРШАВУ**: понедељником, средом и суботом у 1/2 5 сата после подне.

Од **Новог Сада** у **ТИТЕЛ**: средом и суботом у 1/2 5 сата после подне.

Од **Новог Сада** у **БУДИМ-ПЕШТУ**: сваки дин око 1/2 11 сата пре подне осим недеље.

Нови Сад 3 маја 1879. **АГЕНЦИЈА.**

ОГЛАСИ.

С Т Е Ч А Ј.

Услед молбе пароха панчевачког и протопресвитерског наместника Димитрија Радановића, кпо и услед представке панчевачке срп. правосл. црк. општине, решено је у данашњој седници консисторијалној, предименованом свештенику личног помоћника уз уживање полутине свију парох. прихода приставити.

Ко жели ово место получити, нека своју ваљано инструирану молбеницу потписаној консисторији до 15. (27.) августа о. г. поднесе.

У Вршцу 14. (26.) јуна 1879.

3—3 КОНСИСТОРИЈА ЕПАРХИЈЕ ВРШАЧКЕ.

С Т Е Ч А Ј.

Овим се расписује стечај на парохију Вребачку II. класе у Личком протопресвитерату.

Компетенти нека своје инструиране молбенице поднесу консисторији епархије горњо-карловачке у Плашком најдаље до 22. августа 1879.

У Плашком 2 јулија 1879.

Председништво

3—3 ЕПАРХ. КОНСИСТОРИЈЕ ГОРЊО-КАРЛОВАЧКЕ.

С Т Е Ч А Ј.

Овим се отвара стечај на упражњено учитељско место у предграђу Збегу.

Са овим звањем скопчана је годишња плата од 360 фор. а. вред. 4 хвата дрва, 4 ланца земље, а к томе и слободан стан.

Учитељ поред обучавања деце имаде такође и певческе дужности обављати.

Потражиоци имају своје молбенице са сведочбама о свршеним приправничким наукама до 1. септембра т. г. подписаном одбору поднети.

Из седнице школског одбора у Сент-Андрији 18. јуна 1879. држане.

ЈОВАН РАДУБИЦКИ, бележник. — ЈОВ. ИГЊАТОВИЋ, подпредседник. 3—3

О Б Ј А В А.

Православна црк. општина кулска намерава своју цркву оправити; предрачун је за зидарски посао 687 ф. 37 н. за дувђерски 367 ф. 20 н, а за столарски, браварски и лимарски 55 ф. свега 1109 фор. 57 н., услед чега се позивају сви они подузимачи који би овај посао ради били примити, да дођу на дражбу, која ће се 15. јула по срп. после подне у 3 сата у местној срп. школи одржати.

СРДАН УВАЛИЋ, перовођа. — ТЕОДОР КОВАЧЕВИЋ, председник. 3—3

С Т Е Ч А Ј.

О им се расписује стечај на три упразднене парохије у Бавништу с том примедбом, да се при свима тим парохијама налазе привремени помоћници, који имају као такови остати и после сталног попуњења тих парохија, док год друга места добили не буду.

У Вршцу 25. Јуна 1879.

3—3 Конзисторија епархије Вршачке.

Мешовита трговина

С. Л У К А Ч Е К А,

код „плаветне мачке" у Новоме Саду,

потребује једног практиканта и шегрта. — Деца из добре куће имају првенство. 3—3

Један још врло добар клавир и једна гарнитура мебла може се данас и сутра по јефтиној цени купити, ближа известија даје администрација „Заставе."

Објава.

Од стране потписане општинске власти овим се даје на о ште зн ње, да ће се 22. јула (3. августа) о. г. у 10 сах. пре по дне у општинској писарници држати јавна минујендо-лицитација ради набавке ђермова за 11 општинских бунара за три идуће године, и то за годишњу своту од 2000 ф. т. ј. две хиљаде фор. а. вр. на коју се лицитацију подузетници позивају, снабдевени са 10 процената пишманлуком.

Услови лицитације могу се за време службених часова до дана лицитације дознати у општинској писарници.

Петрово село у Торонталу 4. (16.) јула 1879.

3—3 **Општинска власт.**

Мануфактурна трговина

А. В. ЈОАНОВИЋА

у Белој Цркви

потребује два спомоћника и два шегрта. 2—3

9—10 ОСНОВАНО ГОДИНЕ 1822.

Кр. прив. Azienda Assicuratrice у Трсту

најстарији осигурарајући завод у аустро-угарској монархији.

Јамчи са 12 мил. фор.

Azienda је прво у Угарској осигуравање увела и од њеног 57 годишњег постанка укупно преко 100 милиона фор. за ватру, тучу и обезбеђење живота исплатила. Завод овај обезбеђује: а) против пожара б) против туче са особитим призрењем прама пољоделским интерасима и потребама, в) капитале за случај живота, смрти и у случају удадбе. Azienda рачуна ради распростирања тако јефтине премије да је свакоме омогућено своју имаовину и жетву осигурањем против непогоде и штете код овог друштва сачувати.

Потписани заступник прима понуде за осигурање сваке врсте и даје обавештаја у сваком обзиру.

Главна агенција кр. прив. Azienda Assicuratrice у Н. Саду Ј. Д. Шилић.

Одговорни уредник др. Милан Ђорђевић. — Издавалац „Задруга за срп. нар. штампарију." — Српска народна задружна штампарија.